

Jong: 25 jaar verbonden

de Bovenwinden vooral, niet zozeer omdat de eilanden iets met Nederland te maken hebben, want dat maakt mij niet zoveel uit. Het is wel makkelijk natuurlijk en je ziet overeenkomsten, maar bijzonder vind ik dat op een eiland mensen van 80 nationaliteiten rondlopen en er voortdurend dynamiek is. En politiek is er heel veel te doen. Bovendien zijn er ontzettend grote verschillen tussen heel ernstige armoede en hele grote rijkdom, dat gewoon naast elkaar staat. Dat is niet goed, maar wel interessant. Met andere woorden, Curaçao is een heel klein eiland, dat niet veel groter is dan Texel in Nederland, en er gebeurt zo verschrikkelijk veel. Dat is gewoon boeiend en interessant. En bovendien zijn er een heleboel aardige mensen, met bijzondere levensgeschiedenissen waar je altijd mee in contact komt. Voor mij dus een reden om er graag weer te vertoeven. Op het moment dat ik bij Hato in mijn huurauto stap, word ik toch wel een ander mens. Raam open, de radio op de lokale zender. De gejaagdheid, die je als journalist in Nederland hebt, verdwijnt meteen. Een ander tempo."

„Er is in die 25 jaar veel gebeurd, vooral op het gebied van toerisme, de bouw en de relatie met Nederland. De infrastructuur is her en der wel wat verbeterd, maar majeure projecten - bijvoorbeeld geheel nieuwe wegtraces - zijn er niet geweest. Om een voorbeeld te geven: toen ik 25 jaar geleden hier was, waren er nog helemaal geen stagiaires. Dat is allemaal naderhand gekomen. Pensonado's waren er ook nog lang niet. En toen was het ook nog zo, dat in Nederland minder mensen op vakantie gingen. De toestroom van veel meer Nederlanders die zich gedragen als passanten, heeft gevolgen voor de houding van Antillianen tegenover hen. Zij voelen dat het eiland stukje bij beetje van hen afgenomen wordt. Ik kan me bij dat gevoel wel iets voorstellen. Daar komt nog bij dat ook vanuit de omliggende landen mensen naar Curaçao zijn gekomen. Het was al een mengelmoes, maar dat is de laatste 20 jaar nog veel sterker geworden."

Het toerisme en alles wat daar mee te maken heeft, dat is eigenlijk wel het belangrijkste wat er gebeurt is de afgelopen jaren. Aan de andere

kant is er ook heel veel hetzelfde gebeven. Veel goede bedoelingen zijn er geweest om onder andere wijkprojecten op te zetten. Er werd heel veel energie in gestoken en je ziet dat het op de ene plek wat oplevert en betert en aan de andere kant zakt het weer naar beneden. Wat dat betreft is er niet zo heel veel gebeurd."

„De politiek is veel populistischer geworden. Dat is in Nederland natuurlijk ook, alleen loopt Curaçao een jaar of vijf, tot tien voorop. Dat wat op het gebied van populisme op Curaçao 10 jaar geleden aan de gang was, hebben wij in Nederland pas vijf jaar geleden meegemaakt. Wat je hier ziet, is niet alleen populisme, maar heeft vaak ook te maken met de cultuur en hoe allerlei groepen elkaar wel of niet ondersteunen."

„De manier waarop de verkiezingen gehouden worden en heel direct richting kiezers soms dingen beloofd worden, viel mij 20 jaar geleden al op."

„Wat me ook opvalt is dat er eigenlijk weinig gebeurt op het gebied van duurzaamheid en milieu. De stapjes die worden gezet vind ik erg klein. Kennelijk zijn er altijd weer andere belangen die prevaleren. De vervuiling langs de weg is er nog steeds, het asfaltmeer is er nog steeds, de vervuilende en niet milieuvriendelijke raffinaderij is er nog steeds. Daarin zijn geen hele grote stappen gemaakt. Als je kijkt hoe Aruba in de publiciteit komt met duurzaamheid en als het groene eiland, dan zie je dat het eiland daarvan profiteert. Ik denk dat je het zo moet doen in deze tijd. Ik moet nog zien wat er op Aruba uiteindelijk van terecht komt, maar het is een begin. Die kant gaat het onherroepelijk op."

„Het is natuurlijk ook steeds nog een probleem dat veel jongere Antillianen weggaan en niet terugkeren. Dat speelde 25 jaar geleden al en is nog altijd een groot probleem. Ook voor de kinderen van mensen die ik hier ken op het eiland, die allemaal vertrokken zijn naar Amerika en Nederland voor studie en die echt van plan zijn om terug te komen, is er geen toekomst."

„Voor mensen met een hoge opleiding, is er niet veel keus. Zeker voor diegenen die echt gespecialiseerd zijn, want tegenwoordig volgen de mensen hele specialistische opleidingen."

Er is dus wel veel veranderd, maar ook niet. En kennelijk is er een zekere onmacht om daar grote stappen

Ton de Jong

Ton de Jong en Norbert Hendrikse bij de presentatie van het boek 'De gezegende erfenis' en overhandiging aan toenmalig premier Emily de Jongh-Elhage (PAR).

in te maken. Het is lastig te zeggen waar dat aan kan liggen. Ik denk dat het te maken heeft met politiek en met bestuur, dat er niet altijd bekwame mensen zitten. Er wordt ook vaak alleen maar gedacht aan de dag van vandaag en niet aan de dag van morgen. De drive om dingen te veranderen, is er soms wel bij mensen, maar het loopt meestal dood. Voor een deel is het begrijpelijk, want het is geen Europa en er zijn ook allerlei Zuid-Amerikaanse en Caribische invloeden, waar de wereld anders in elkaar zit. Maar aan de andere kant wil

Curaçao ook graag bij de toepanden van de Westerse wereld horen. Curaçao wil graag vergeleken worden met grote landen, terwijl het gedrag er niet altijd naar is."

„De grote vraag is of dit zo blijft. Zit Curaçao gevangen in een net, waaruit het zich niet kan bevrijden? Wie het weet, mag het zeggen. Ik kom hier veel mensen tegen met een goede visie op de toekomst en de wil om daar zelf aan bij te dragen. Dat is positief. Soms gaat het ineens snel. Dat zie je nu met het zakenkabinet. Dat kan zomaar ineens. Daar put ik hoop uit.

Bij de sobere rustplaats van de Zusters van Schijndel, bij de kerk van Santa Rosa.